

Effectiviteit van luisterboeken bij patiënten die stemmen horen: een pilot studie

Gepubliceerd: 09-07-2010 Laatst bijgewerkt: 03-05-2024

Primary Objective: Het eerste doel is onderzoeken welk effect luisterboeken hebben op de kwaliteit van leven, algemene psychopathologie, de macht die patiënten toeschrijven aan de stemmen en de opvattingen van patiënten over de stemmen. Secondary...

Ethische beoordeling	Afgewezen
Status	Zal niet starten
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON34270

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Luisterboeken bij patiënten die stemmen horen

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

auditieve hallucinaties, stemmen horen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: GGZ Oost Brabant (Rosmalen)

Overige ondersteuning: Optelect Nederland B.V. stelt de audio apparatuur beschikbaar., Stichting OLIM

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: auditieve hallucinaties, kwaliteit van leven, stemmen horen

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is kwaliteit van leven.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomstmate zijn:

- Algemene psychopathologie
- De macht van de stemmen
- Opvattingen over stemmen
- De frequentie van het gebruik van de daisyspeler
- De beleving van de luisterboeken

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Psychotische stoornissen gaan vaak gepaard met verminderde concentratie, door zowel ziekte als medicatie. Hierdoor is het lezen van boeken vaak onmogelijk geworden. Door boeken auditief aan te bieden, wordt een activiteit teruggebracht die niet meer mogelijk was. Wij willen onderzoeken of dit samenhangt met een stijging van de kwaliteit van leven, een afname in psychopathologie en of dit zorgt voor beperking van de hinder die patiënten ondervinden van auditieve hallucinaties.

Doel van het onderzoek

Primary Objective: Het eerste doel is onderzoeken welk effect luisterboeken hebben op de kwaliteit van leven, algemene psychopathologie, de macht die patiënten toeschrijven aan de stemmen en de opvattingen van patiënten over de stemmen.

Secondary Objectives: Het tweede doel is om na te gaan of het onderzoek haalbaar is in een patiëntenpopulatie met psychotische stoornissen. Het gaat

daarbij om de haalbaarheid van (1) de uitvoering van het onderzoek op de voorgestelde manier en (2) de interventie zelf.

Onderzoeksopzet

In dit onderzoek wordt een gecontroleerd design gehanteerd met een pre- en postmeting. De experimentele groep ontvangt een interventie die bestaat uit het aanbieden van luisterboeken en kranten gedurende acht weken. De controlegroep ontvangt deze interventie niet.

Zowel bij aanvang als aan het einde van de interventieperiode wordt een meting gedaan. De patiënten uit de controlegroep ontvangen de reguliere zorg. Ook bij de controlegroep wordt twee keer een meting gedaan.

De duur van de studie is voor de individuele patiënt twaalf weken zijn. De eerste vier weken betreffen de wervingsprocedure. Nadat de patiënt toestemming heeft gegeven, volgt de interventieperiode van acht weken. Bij de start (baseline) wordt de eerste set vragenlijsten afgenomen en (voor de experimentele groep) de daisyspeler verstrekt. Aan het einde van de acht weken zullen opnieuw de vragenlijsten worden afgenomen.

De totale duur van het onderzoek is acht maanden. Gedurende de eerste zes maanden worden de deelnemers geworven, vindt de interventie plaats evenals de metingen. In maand zeven en acht worden de data geanalyseerd en gerapporteerd.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De interventie die wordt onderzocht, is het aanbieden van luisterboeken en/of luisterkranten aan patiënten die auditieve hallucinaties ervaren. De keuze van de boeken die worden geluisterd wordt geheel overgelaten aan de deelnemers. Zij worden niet verplicht tot het luisteren van boeken met een vastgesteld onderwerp of thema. Deelnemers zijn ook vrij in de keuze wanneer zij willen luisteren naar boeken en hoe vaak en hoe lang zij dat willen doen. De manier waarop de luisterboeken worden aangeboden is door gebruik te maken van daisyspelers (Digital Accessible Information System). Dit audio apparaat maakt gebruik van daisy-roms. Deze manier van opslaan heeft als voordeel dat het gehele boek op één schijf staat, in tegenstelling tot gewone luisterboeken die op meerdere schijven staan. De daisyspeler kent meer opties dan de gebruikelijke luisterboeken, zoals het navigeren in de tekst en het instellen van afspeelsnelheid en volume. Patiënten kunnen gebruik maken van luistermateriaal van Loket Aangepast Lezen (www.aangepast-lezen.nl). Deze vorm van aangepast lezen is oorspronkelijk ontwikkeld voor mensen met een visuele beperking, zoals blindheid, slechtziendheid, of een andere leeshandicap. Patiënten zullen worden ondersteund in het aanvragen van de boeken wanneer zij daar behoefte aan hebben. Deelnemers in de onderzoeksgroep krijgen gedurende acht weken een daisyspeler tot hun beschikking. Om de patiënten uit de controlegroep tegemoet te komen kunnen zij na afloop van het onderzoek ook gedurende twee maanden gebruik maken van een daisyspeler. Dit valt echter buiten het onderzoek zoals in dit protocol beschreven.

Inschatting van belasting en risico

De aangeboden interventie is niet eerder besproken in de wetenschappelijke literatuur. De mogelijke risico's zijn derhalve niet bekend. Uit onderzoek naar een vergelijkbare interventie, namelijk naar de effecten van het luisteren naar muziek, zijn geen nadelige risico's gebleken. Op basis hiervan verwachten de onderzoekers dat de aangeboden interventie een verwaarloosbaar risico met zich meebrengt voor de deelnemende patiënten.

Contactpersonen

Publiek

GGZ Oost Brabant (Rosmalen)

Berlicumseweg 8
5248 NT, Rosmalen
Nederland

Wetenschappelijk

GGZ Oost Brabant (Rosmalen)

Berlicumseweg 8
5248 NT, Rosmalen
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Diagnose psychotische stoornis
- Auditieve hallucinaties in de vorm van stemmen horen. Items 1, 9 en 10 van de Auditory Hallucination Rating Scale (AHRs) moeten groter dan of gelijk zijn aan 3
- Interesse hebben in lezen (boeken, tijdschriften, kranten)

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Niet goed beheersen van de Nederlandse taal
- Ernstig middelen misbruik
- Ernstig organisch hersenletsel

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Anders

Deelname

Nederland	
Status:	Zal niet starten
Aantal proefpersonen:	24
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Afgewezen
Datum: 09-07-2010

Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METIGG: Medisch Ethische Toetsingscommissie Instellingen
Geestelijke Gezondheidszorg (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL32701.097.10